

ШИТЕ, ИНИШЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 45.

ЖОІ, 8. NOEMBRIE.

1851.

А Б Е Ч Е Д А Р І Ъ Л

къ слове ши къ литере ромъне. *)

Цепералеа липсъ де зн авечедаріѣ кореспондъторіѣ зноформігъдїѣ дн чїтіре ши скїере, атът къ слове кът ши къ литере, нї сеаѣ дескоперїт де маї твлате орї, дїн маї твлате пърдї. — Пентрѣ ачеїа дар, карї дореск а се днформа маї де а прѣне деспре соадїтатеа ачестеї къртїчеле, деспре каре се ворвї ши дн №. 88 ал Газетеї, днпъргънїшїм апротїса, тїезѣса лвї прекъвѣптаре.

Кътрѣ днвѣдъторї!

Авечедарїѣ есте днгїѣ карте а знеї нацїонї. Къ кът скѣделе попораї ромъне се днмїѣдеск ши пшеск днїнтеа знеї позе органїсацїонї, къ атът маї твлат се сїмте лїнса пентрѣ о асеменеа карте кореспондъторїе тїмплзї ши тревзїондї.

Навет чеа маї тїкъ претендїзне, къ ачест авечедарїѣ, че се пвблїкъ акъм, ар авѣ тѣте пропрїетъдїле перфекцїзнеї, дорїнда нѣстрѣ есте ка съ аконерїт лїнса де каре пѣтїменте тїнерїмеа алергъторїѣ ла скѣлѣ Пъпъ кънд тоцї днвѣдъторїї скѣлелор попораї ромъне вор фї формацїї педагогїче, пъпъ кънд се ва лъкра алт авечедарїѣ дъпъ прїнчїпеле методїчеї, кредет къ ачеста ва пзтѣ сервї де манъвчере пентрѣ днвѣдъторї, ка съ днведе не тїнерїме а чїгї ши а скїере ромъне ште атът къ слове чїрїлїче, кът ши къ литере ромъне. —

Авет тѣтъ днкредереа дн кзпоштїнделе, дн зелзї ши взпъвоїнда днвѣдъторїлор де а днгревзїнда методзї чел маї зшїор, ка съ гръвеаскъ прогресзї тїнерїмеї ла днвѣдътърѣ фърѣ пердере де тїмї; къ тѣте ачесте фїе-не пермїс а фаче оа-

рекаре обсервацїонї аспїра днгревзїондїї ачестї авечедарїѣ.

Атът словеле кът ши литереле съ се ензїчїе аша: а ѣ ве че де зе е фе ге де хе і ж же ке ле ме не о не ре се ше те це ѣ ве. — Днвѣдъторїѣ съ днчѣпъ а днвѣда не прзчїї ка съ кзпѣскъ маї днгїѣї пзмаї словеле вокалї сїнгъре къте: зна зна, репедїндзїле де атътеа орї, пъпъ кънд лї се вор днгїпърї вїне дн мїнте. Дъпъ че с'а дн-вїнс грезтатеа ачеста, съ трѣкъ ла словеле кон-свнпдїї, не каре їаршї съ ле арате къте зна зна, фър' а трече ла ателеле маї днїнте де че ар кз-пѣште вїне не челе трекъте. Ажзгънд прзчїї дн старе де а пзгї съ десевѣскъ ши съ вѣтеснї тѣте вокалїле ши консвнпдїїле, съ пшѣскъ къ еї ла днгрег алфаветзїа словелор нїчї, каре пзмаї пѣте фї акъм нїчї о грезтате пентрѣ дъншїї. Бъ-пзї ши зелосзї днвѣдъторїѣ пз ва сокотї нїчї о-датъ де тїмї пердѣт стързїнда маї днделзїгатъ че ва пзне пентрѣ денлїна ши сїгъра кзпѣштере а тзтърор словелор алфаветзїлї, шгїїнд къ фър' ачеста орї че пшїре гравнїкъ днїнте есте о о-стенѣлъ денѣртъ.

Ла модзїа І ши II де сїлавїсм де о вокале къ о консвнпте ши де о консвнпте къ о вокале, ва прочеде къ прзчїї тот прїн пърдї нїчї де къте зн шїр сѣѣ дѣв, ензїчїїнд не рънд словеле, ши пе-зрѣт еспрїтънд сїлава днгрѣгъ. Дъпъ че с'аѣ тре-кът модзїїле ачестеа прїн ензїчїереа словелор ши еспрїтереа сїлавелор, съ пъпъ не прзчїї ка съ чї-тѣскъ прїн пърдї тѣте сїлавеле модзїїлор ачело-ра. Дѣкъ прзчїї аѣ трекът къ свкчес взп песте грезтатеа ачеста, апої денпрїндїле зрпъторїе, зн-де дїн сїлаве' се компън зїчерї, пз вор днфъдїша нїчї о нїедїкъ де а пзтѣ прзчїї съ чїтѣскъ зїче-реа днгрѣгъ ензїчїїнд не рънд фїекаре сїлава; ши орї дїн къте сїлаве ар фї компъс зїчереа, нїчї о-датъ съ пз се репете сїлавеле трекъте.

*) Е ешїт дн Сївїѣ 1851 къ прѣдїѣ 16 кр. т. в. де есетпларе легат, ши се афлѣ де възаре тот дн Сївїѣ.

Ла модъриле де сѣлавѣст маѣ компликат, знде маѣ мѣлте словете конкърт спре а форма сѣлавеле, съ прочѣдѣ джвѣдѣторѣла тот дж модѣла ачеста, ензичиѣнд словеле не рѣнд, дѣпъ ачѣеа еспрѣмѣнд сѣлава джтрѣгъ: яр ла депрѣндерѣ съ пѣпъ не прѣнчѣ ка съ чѣтѣскъ зѣчериле, еспрѣмѣнд пѣмаѣ сѣлавеле, орѣ дѣп кѣте ар фѣ компѣсъ зѣчерѣа.

Дѣпъ ѳрекѣтева модѣрѣ де сѣлавѣст зрѣмѣзъ тот дѣзна есѣрчѣдѣ де чѣтѣт; ла ачѣсте се джде-леде кѣ джвѣдѣторѣла ва пѣне не прѣнчѣ съ чѣтѣ-скъ зѣчериле, джтрѣвѣндѣнд ензичѣреа словелор пѣмаѣ дж касѣрѣле кѣнд прѣнчѣ ар джтѣмпѣна врео грѣзтате ла чѣтѣт.

Джвѣдѣторѣла не ва трѣче кѣ ведеѣреа де а арѣта ла тѣмпѣла шѣ локѣла сеѣ, шѣ де а еспѣлка прѣнчѣлор джтрѣвѣндѣреа апоѣтрофѣлѣ, спре а се фамѣлиарѣса кѣ дѣнѣла.

Ажзѣгѣнд прѣнчѣ ла словеле челе марѣ, лѣ се вор арѣта ѳрекѣт с'аѣ арѣтат шѣ челе мѣчѣ; шѣ дѣпъ че ле вор кѣпѣште вѣне, вор чѣтѣ фѣрѣ врео джпѣдѣкаре зѣчериле каре джчѣп кѣ асѣменеа сло-ве марѣ.

Дарѣ лзарѣа амѣнте а вѣнѣлор шѣ зелѣшѣлор джвѣдѣторѣ сокотѣм де марѣ трѣвѣндѣ а о траде асѣпра амѣтѣ джкрѣ импортанте, адекѣ асѣпра методѣлѣ де а зѣнѣ скрѣереа кѣ чѣтѣреа, шѣ де а дж-чѣне шѣ а мерѣе джмѣнте кѣ амѣндѣе одагѣ. Ачѣста де шѣ се паре кам грѣѣ, се пѣте ефѣктѣа фѣрте лесне прѣн стѣрѣндѣа джвѣдѣторѣлор пѣ-трѣншѣ де джмѣта лор кѣмарѣ шѣ де сѣнтѣле лор даторѣѣ. — Кѣнд се аратѣ прѣнчѣлор вокалѣ де тѣпарѣѣ, дѣпъ че ле аѣ джвѣдат шѣ леаѣ кѣпѣскѣт вѣне, джвѣдѣторѣла съ ле аратѣ не тавла негрѣ сеѣ не фортѣларѣѣ ачеле вокалѣ де скрѣс, шѣ сѣт дждемѣне ка съ ле фортѣзе шѣ еѣ не тавла де а-дрѣсѣ сеѣ не хѣртѣѣ кѣ черѣса, стѣрѣнд ка съ ле имѣтезе вѣнѣшор шѣ съ ле кѣпѣскѣт вѣне. Дж модѣла ачѣста съ прочѣдѣ шѣ кѣ консѣпѣндѣѣ шѣ кѣ тѣте словеле алфавѣтѣлѣ прѣн пѣрдѣ, джгрѣжѣнд ка прѣкѣт кѣпѣскѣт словеле дѣп тѣпарѣѣ пре атѣт сѣ шѣте шѣ але скрѣе. Кѣнд джвадѣ прѣнчѣѣ модѣрѣле де сѣлавѣст, сѣ се овлеѣе, ка чѣеа че джвадѣ не тѣпарѣѣ тот одагѣ сѣ шѣ скрѣе; яр кѣнд ажзѣг ка сѣ чѣтѣскѣт, сѣ лѣ се дѣктезе ка сѣ скрѣе чѣеа че аѣ чѣтѣт, шѣ не зрѣт сѣ чѣтѣскѣт чѣеа че аѣ скрѣс. Пѣзѣндѣсе кѣ акѣратѣеѣ методѣла ачѣста прѣн тѣте модѣрѣле де сѣлавѣст, вор девѣнѣ прѣнчѣѣ дж старѣ де а шѣтѣ сѣ скрѣе орѣ че вор шѣтѣ а чѣтѣ. Фѣлѣ дѣп авѣчѣдарѣѣ кѣ словете де скрѣс вор сѣрѣ прѣнчѣ-лор спре а ле фѣ модел де калѣграфѣѣ, шѣ спре а

се депрѣнде ла чѣтѣре де скрѣсѣрѣѣ неджтрѣрѣпѣтѣ. Скопѣла методѣлѣ ачѣстѣла, де а зѣнѣ скрѣереа кѣ чѣтѣреа, не е пѣмаѣ ка сѣ се довѣндѣскѣт дозе фо-лоѣсе де одагѣ; чѣ шѣ де а фаче варѣадѣвѣне дж окѣ-падѣвѣнеа прѣнчѣлор шѣ де а ле джсѣфѣла пѣлѣчѣре ла джвѣдѣтѣрѣ.

Словеле веѣ кѣ карѣ сѣнт тѣпѣрѣте кѣрдѣле весѣрѣчѣштѣ, афарѣ де вреокѣтева, маѣ тѣте аѣ кам ачѣешѣ фѣгѣрѣ шѣ фортѣ, че аѣ шѣ словеле кѣ карѣ се тѣпѣреск кѣрдѣле чѣвѣлѣ. Прѣнчѣѣ карѣ чѣтѣскѣ вѣне кѣ словеле чѣвѣлѣ, вор джвѣда фѣрте лесне а кѣпѣште шѣ словеле весѣрѣчѣштѣ, шѣ а чѣтѣ кѣ дѣн-селе тестѣла шѣ рѣгѣчѣвѣле че сѣнт дж авѣчѣдарѣѣ. Деосѣвѣта грѣжѣ а джвѣдѣторѣлѣлѣ ва фѣ атѣнѣ де а пѣне не прѣнчѣ ка сѣ джведе не дѣнафарѣ ачеле рѣгѣчѣнѣ, спре але зѣче ла тѣмпѣла лор пѣпѣтрѣ дж-пѣлѣнѣреа даторѣеѣ крѣштѣнѣштѣ.

Дѣпъ че аѣ ажзѣс прѣнчѣѣ ла джлеснѣреа де а чѣтѣ шѣ а скрѣе вѣне кѣ словеле чѣвѣлѣ шѣ весѣрѣ-чѣштѣ джвѣдѣторѣлѣ пѣте пѣшѣ кѣ дѣпшѣ ла лѣ-тереле латѣне сѣѣ рѣшѣне. Меканѣстѣла сѣлавѣстѣ-лѣ кѣ лѣтере с'а фѣкѣт джтр'адѣнс конформ кѣ чѣл кѣ словете, пѣпѣтрѣ ка прѣнчѣѣ, карѣѣ кѣпѣскѣт вѣне не ачѣла, сѣ не джтѣмпѣне грѣзтате ла ачѣста. Де а-чѣеа вѣнѣла джвѣдѣторѣѣ ва пѣзѣ аѣчѣ шѣ ла чѣтѣре шѣ ла скрѣере тот ачѣл метод че с'а арѣтат ла ме-канѣстѣла сѣлавѣстѣлѣ кѣ словете. Тѣтѣ грѣзтатеа ва фѣ пѣпъ кѣнд прѣнчѣѣ джшѣ вор джтѣнѣрѣ вѣне дж мѣнте лѣтереле; джвѣнѣндѣсе одагѣ грѣзта-теа ачѣста, вор фаче прогрѣс марѣ дж скѣрт тѣмп атѣт дж чѣтѣреа кѣт шѣ дж скрѣереа кѣ лѣтере.

Дж прѣвѣндѣа ортографѣеѣ кѣ лѣтере шѣтѣм, кѣ маѣ атѣтеа ортографѣѣ сѣнт кѣте шѣ кѣрдѣ с'аѣ пѣвлѣкат; шѣтѣм кѣ дѣп тѣте ортографѣеле ачѣсте, маѣ мѣлѣт сѣѣ маѣ пѣдѣн дѣверѣндѣѣ джтрѣ сѣне, нѣчѣ зѣна п'а трас пѣпъ акѣт вѣтѣрѣле лѣтерадѣлор рѣ-тѣнѣ сѣѣ чѣл пѣдѣн але маѣорѣгѣдѣѣ лор, спре а се лѣа де портѣ шѣ рѣгѣлѣ; шѣтѣм шѣ ачѣеа кѣ опѣ-нѣвѣнеа дѣперале а лѣтерадѣлор пострѣѣ есте ка сѣ се лѣсе дж воѣа фѣекѣрѣла а скрѣе дѣпъ прѣнчѣнѣле сале, пѣпъ кѣнд, кѣ тѣмпѣла апрѣнѣндѣсе идеѣле скрѣѣ-торѣлор, тѣте ортографѣеле се вор контопѣ дж зѣна, не карѣ о ва сѣнѣкѣдѣна опѣнѣвѣнеа дѣперале а лѣте-радѣлор; сѣѣ дакѣ тотѣшѣ пѣпѣтрѣ кѣрдѣле дѣдактѣ-че че се джтрѣвѣндѣзѣ дж скѣлеле попоралѣ, трѣ-вѣзе а се дефѣде ѳрекаре ортографѣѣ, сѣ се дѣнѣт зѣ конгрѣс лѣтерарѣѣ де каначѣгѣдѣле емѣнѣндѣ а ле ѣн-дѣлѣнѣндѣѣ рѣшѣне дѣп тѣте кѣрдѣле авѣстрѣаѣче ло-кѣѣте де рѣшѣнѣ, шѣ ачѣста сѣ дѣтерѣмѣне ачѣа ѳа-рекаре ортографѣѣ, карѣ сѣ се перфѣкѣдѣвѣзе дж

пропорційне къ деволютареа ши кълтэра лимбей, ши дъпъ конверджиа опинишеи генерал а литерацилор.

Пъпъ кънд сѣхъ дптр'ън мод сѣхъ дптр'алтэа се ва пѣтѣ деоѣце о ортографѣ, нои ам адонат пентрѣ авечедарѣа пострѣ ачееа каре се веде. Департе де а претинде къ ар фѣ нѣмеритъ, кредем къ ва пѣтѣ сѣрви де о кандидатъ спре а дпплинѣ тре-вѣица че се сѣмте. Сконэа че ам авѣт маѣ къ деосевѣре дп ведере а фост вшизрѣтатеа ши дплеснѣреа, ка фѣче ромън ши каре нѣ ште нѣмѣк латѣнште, сѣ'ши пѣтѣ сѣрвѣ лимба са къ литере вѣне ши фѣрѣ сѣнтеле.

Чееа че с'ар маѣ пѣтѣ зѣче пентрѣ дптревѣицареа ачествѣ авечедарѣхъ къ вшизрѣтате ши сѣкчес фѣрѣче, се ласѣ ла зелэа, есперѣица ши възавоѣндъ а дпвѣдѣторѣлор.

ЪН РЕСПѢНС

ла вромѣра ешигъ дп Виена, ши дптигълать: „Antwort auf die Angriffe einiger Romanen, und der Presse gegen die Einigkeit der Hierarchy der morgenländischen katholischen orthodoxen Kirche, und der serbischen Nation in den k. k. österreichischen Staaten.“

(Дпкеѣере.)

Ла паѣ. 34. „Сѣраче попор ромън! че дпвѣдѣторѣ некредѣишонѣ аї тѣ! вѣде те дѣк пе тѣне егѣшгѣ тѣ?! дп лок де дппревѣаре, дп лок де дпкѣчѣере кътрѣ фращѣи ши корелѣцизпарѣи тѣи, дпдѣ предѣкъ еї врѣ кътрѣ ачѣа, карѣи тот вѣнеле че еї авѣрѣ ши тѣтѣ сѣфѣрѣицеле тале тот деазна фрѣценште ле аѣ дпшѣрѣит къ тѣне.“

Кѣ дрѣнтэа фак ачѣ несдравенѣ аша ескламаре кътрѣ тѣне попорэа ромън! къ зѣхъ сѣрак ешгѣ тѣ, къкак дпн тѣтѣ пѣрдѣле!! Токмаѣ пентрѣ ачѣеа, къ ешгѣ орѣит, врескѣт ши манѣдсѣ тот де сѣрвѣ, саѣ сѣрвѣдѣи, адекъ тот дп фолосѣа лор, ле паре рѣхъ ачестора, къ с'аѣ дештептата вѣрѣвѣдѣи ши дпнтрѣ ромънѣ, карѣи лѣкръ къ тѣтѣ пѣтерѣле дпн адевѣратъ иишѣ ромънѣ прип пѣгѣдѣишѣ ла дпалтэа трѣи аа Маѣест. Саме преа дрѣнтэаѣи пострѣ пѣрѣнте ши Домп, сѣ те сѣмэлѣ де сѣв преа вѣлода ши деспоѣтѣореа дпгрѣѣѣре а сѣрвѣлор, ка сѣ те факъ, трѣзѣндѣ-те, сѣ къпѣшгѣ къ ешгѣ попор, еарѣ нѣ пород сѣхъ пѣрод ромън пентрѣ сѣрвѣ. Деѣи кѣзтѣ ачѣ вѣрѣвѣдѣи а те скѣте де сѣв апѣсаре. — Че фѣдѣрѣе, кънд зѣк еї: къ еї тот вѣнеле, че аѣ

авѣт, лѣхъ дпшѣрѣит къ ромънѣи! — Де ачѣеа, къ вої дпшѣрѣдѣи тот вѣнеле, спрѣѣжѣнште патриархѣа сѣрвѣлор пе сѣрвѣ дпн Арад, ка ачестѣа авѣнд вѣсерѣка са сѣрѣеаскъ сѣ се дпкъѣвѣе еарѣ къ лимба сѣрѣеаскъ дп вѣсерѣка катедралъ; ка дѣчеса ромънѣ сѣ п'аѣвѣ вѣсерѣкъ катедралъ ромънѣ? де ачѣеа епѣскопѣи сѣрвѣ аѣ нѣс атѣда преѣдѣи сѣрвѣ ромънѣлор, пентрѣ къ дпшѣрѣдѣескъ тот вѣнеле къ ромънѣи? де ачѣеа аѣ фѣкѣт тоате дпскрѣѣрѣле ла икѣне прип вѣсерѣчѣи ши тѣтѣ сѣѣлеле вѣсерѣченгѣи дп лимба сѣрѣеаскъ; де ачѣеа матрѣкэа ла пѣлте вѣсерѣчѣи ромънѣе ши. а.; де ачѣеа аѣи фолосѣт, ши фолосѣдѣи маѣ къ сеаѣт нѣмаѣ вої фѣндѣдѣише де ла Карловѣдъ? — Де ачѣеа ваѣи алес вої патриарх, еарѣ ромънѣи, къчѣ сѣнт де 3 орѣи маѣ тѣдѣи де кът сѣрвѣи дпн монархѣа авѣстриакъ, нѣ дпшѣрѣдѣи сѣ аѣвѣ метрополѣт, ши дп Бѣнат епѣскопѣи ромънѣи? — Вої дпкъ авѣдѣи а стрѣга кътрѣ попорэа ромън, къ вої і воѣдѣи вѣнеле? ши дештептаре, попорэаѣи ачѣелѣа, пе каре вої л'аѣдѣи фѣкѣт пѣрод, дар нѣ л'аѣдѣи маѣ фаче ши доѣток варѣт?! Вої вреѣдѣи сѣ'ї деѣвѣлѣдѣи ши литератѣра, кънд зѣчѣдѣи: „попорэаѣи ромън ла че литератѣрѣ? къ деѣтэа е чеа сѣрѣеаскъ, дпвѣеде деакъ-ї трѣвѣе де аколо,“ — дптревѣм: де че сѣ фѣе маѣ тарѣ слава сѣрвѣлор, де кът тѣрѣреа ромънѣлор? — Ла тѣтѣ вої даѣи ѣка-сѣгне де деспревѣаре, къчѣ вої вѣ рѣдѣкаѣи нѣмаѣ пре вої, ши аѣдѣи вої сѣ фѣдѣи вої репреѣнтанѣдѣи попорэаѣи ромън, дп вої сѣ се къпѣпѣеаскъ ромънѣи. В'ам къпѣскѣт ши вѣ къпѣштем тенѣица — Де ачѣеа дп конгрѣселе дпѣзте ла Карловѣдъ де пѣзтаѣи ромънѣи даѣеа ереѣ а 7-а парте? тот пентрѣ къ вої воѣдѣи ромънѣлор вѣне, адекъ прип дп-лѣтѣраре ши дпшѣнекарѣ!

Ла паѣ. 40. „Маѣ департе дѣм ної ачѣла прѣтѣенескъ фѣат Дѣзѣ Шаѣзна ши вѣкарѣлѣи архѣепѣскопескъ дпн Арад, ка сѣ къзте интересѣа вѣсерѣчѣи дп дпшѣрѣреа дппревѣарѣи, еарѣ нѣ дп а сѣшѣерѣи. Нѣмаѣ аша школеѣи ачѣа, дпн каре ешѣрѣ, ши дп каре ши къшѣгарѣ къпѣшгѣице, пот фаче ѣпѣре, ши, ка аї еї дпвѣдѣчѣеї рекѣпѣоскъторѣ епѣи дп лѣте.“

Вѣдедѣи дарѣ фращѣи ромънѣи пентрѣ къ се аѣлѣишѣте вѣрѣвѣдѣи, карѣи ар лѣкра, ши лѣкрѣ пентрѣ вѣнеле, рѣдѣкареа ши дпѣѣнтареа ромънѣлор, че е-сте контрѣрѣе пѣзѣицеѣи сѣрвѣлор; пентрѣ къ вѣи вѣрѣвѣдѣи ромънѣи дпн тарта вѣсерѣчѣеаскъ аѣ авѣт ши аѣи пѣпт а се имѣротѣи прѣѣѣшѣицеѣи — Тѣрархѣиѣи сѣрѣешгѣи, ши пентрѣкъ сѣрвѣи дп ачестѣи вѣрѣвѣдѣи п'аѣ пѣтѣт стрѣка пѣдѣишѣлѣтатеа ромънѣ, нѣ і-аѣ

пътят дѣлѣ обичаѣ, фаче фѣдариці: стрігъ да гъръ mare, къ пѣ фак опѣре школей лор, каре да ачееа ва фѣ стат, къ ромъній трѣвзе съ фѣе сѣрвѣ; шѣ деакъ пѣ: атѣнчѣ астѣелѣ де ромън сѣшнѣе вѣсерѣка. Но веѣт вѣне, ачееа ар врѣ сѣрвѣ ка пѣмѣеа дѣнтръ ромънѣ съ се дѣгрѣжеаскъ де ромънѣ, къ съ дѣгрѣжескъ еѣ, шѣ аша ка къ атѣта маѣ зпор съ шѣ ажзгъ еѣ сконча . . . . дѣспадѣоналісѣрѣї, дѣтѣнекрѣї шѣ дѣнѣлѣрѣї ромънѣлор. — Нѣ лѣ рѣшѣне а зѣче шѣ ачееа, къ шѣнѣдѣла ла еѣ ле-аѣ къшѣтѣгат. Пѣте къ ачѣѣа с'аѣ дѣс ла еѣ къ капѣтеле гѣле, шѣ п'аѣ фост ла школей не ла зѣнѣверсѣтѣдѣ ш. а. — Апоѣ аша: вѣкарѣл архѣенѣскопескъ, шѣ пѣ епѣскопескъ; ваксама дѣ. мѣнѣстерѣѣ дѣ локѣл архѣенѣскопѣзлѣ л'аѣ пѣмѣг вѣкарѣѣ. еар пѣ дѣ локѣл епѣскопѣзлѣ дѣечесап. — Ачѣѣа, — ачѣѣа сѣрвѣ скрѣвенѣдѣ де вѣрошѣре се фѣдѣрѣск дѣпѣнтѣеа попорѣзлѣ ромънѣ, къ еѣ пофѣтескъ вѣне ромънѣлор, — че къ ачѣеа зѣѣ се дѣтѣрѣшѣте, къ пѣн къте тѣте пѣедече дѣгрѣ дѣпѣнтѣареа ромънѣлор, шѣ казѣт, кът пѣтаѣ се кѣтеаскъ дѣ латѣрѣ не ачѣѣа ромънѣ, карѣї дѣн сѣфлет лѣкрѣ пѣнтрѣ ромънѣ! О воѣ пѣї де пѣпѣрѣѣ. (Schlangenbrut.)

Ла паѣ. 43. „De шѣ дѣ епѣскопѣтеле: Арад, Тѣмѣшоара, Вѣршеѣ прекътѣпѣлѣ акѣт пѣдѣзѣнеа ромънѣ, пѣ-шѣ форѣеѣе тотѣшѣ D. епѣскоп Шаѣзѣна шѣ атлѣдѣї лѣї — дрепѣ спре ачѣесте епѣскопѣте, фѣїндкъ еле дѣла дѣченѣт аѣ фост епѣскопѣте сѣрвѣшѣтѣї, шѣ къ архѣенѣскопѣла дѣла Карловѣї — де дѣнѣ прѣвѣлеѣдѣї-есерѣеазъ спре ачѣесте епѣскопѣте дрепѣтѣрѣле сале, каре ел нѣчѣ пѣте, нѣчѣ ї естре їертат а ле дѣстрѣїна; пѣнтрѣ къ еле пѣ лѣї ad personam, чѣ пѣчѣїнеѣ сѣрвѣшѣтѣї сѣнт date; еар ачѣаста къ сѣнѣеде сѣѣ ле-аѣ рескътѣгѣрат шѣ дѣтѣрѣїт.“

Ноѣ къ адеѣѣр шѣтѣм: къ дѣ дѣечеса Арадѣзлѣї, Тѣмѣшорѣї шѣ Вѣршеѣзлѣї, пѣ пѣтаѣ акѣт, чѣ тот деазѣна, шѣ дѣ тѣмѣрѣле де маѣ пѣнтѣе, аѣ прекътѣпѣлѣїт шѣ прекътѣпѣлескъ шѣ астѣзѣї ромънѣї; дѣсѣ деакъ воѣ шѣїдѣї къ сѣрвѣї аѣ прекътѣпѣлѣїт маѣ пѣнтѣе, дар аѣ мѣрѣїт тотѣеазѣна де чеѣа вѣлѣ маѣ тѣлѣї дѣкът ромънѣї; еаръ о парѣте mare с'аѣ дѣс дѣ Рѣсѣїа шѣ Сѣрѣвѣїа дѣпѣноѣ; шѣ пѣнтрѣ тѣмѣрѣле ачѣелеа с'аѣ дат воѣ прѣвѣлеѣдѣї, къчѣї аѣї фост маѣ тѣлѣї дѣкът ромънѣї: еасѣ-вѣ шѣн кап фанѣтасѣїа ачѣеа, а вѣ дѣнѣ де тѣзѣзѣле вѣостре прѣвѣлеѣдѣї; пѣнтрѣ къ ачѣеле дѣн тѣмѣрѣле вѣенѣрѣї вѣостре дѣн монарѣхѣїа авѣстрѣакъ тѣлѣт с'аѣ стрѣтѣтат шѣ шѣтер шѣ къ ачѣеа: къ дѣечеса Арадѣзлѣї с'аѣ капѣнѣїсат де ромънѣ, авѣнд доѣ епѣскопѣї ромънѣї пѣлѣ акѣ-

та; че нѣчѣї пѣте фѣї алѣкѣт. Ромънѣї, дѣнѣ зѣса вѣострѣ, пѣнтрѣ къ воѣ авѣдѣї прѣвѣлеѣдѣї, сѣ пѣ пѣ-тѣ нѣчѣї кънд къпѣта дрепѣтѣрѣї; чѣї сѣ фѣе сѣїдѣї а се копѣноѣї дѣн славѣїст, сѣрѣїст. — Че копѣгѣзѣї-чѣре! коло зѣсерѣдѣї, къ мѣетропѣлѣїдѣї аѣ вѣенѣїт дѣн копѣсѣїїне, къ п'аѣ авѣт вѣрѣѣѣдѣї ромънѣї де епѣ-скопѣї, еаръ аїчѣї, къ ачѣесте епѣскопѣте сѣнт а ле вѣостре! — Шѣї бѣре ромънѣї, карѣї маѣ пѣнтѣе де вѣенѣреа вѣострѣ дѣнкъ тот де ачѣеста рѣлѣїдѣїне аѣ фост, п'аѣ авѣт епѣскопѣте? чѣї шѣ атѣнчѣї вор фѣї атѣрнат дѣбрѣ дѣла епѣскопѣї Сѣрѣвѣїѣ, шѣ дѣла Іпек; сѣѣ дѣбрѣ аѣ фост тѣрчѣї, шѣ воѣ її-аѣї дѣнѣторѣ ла крѣштѣї-пѣтѣте? — къ пѣтереа, къ пѣртѣреа фѣдѣрѣаскъ, къ вѣїкѣленѣїа, крѣдем, къ вадѣї дѣнкѣїват несте ромънѣї, еар пѣ алѣкѣт; вѣнѣ бѣрѣ кът се дѣндѣсарѣ сѣрвѣї арѣданѣї къ вѣенѣреа чѣлор дѣнѣпѣрѣтѣшѣїт дѣ-пѣ рѣволюѣїзѣне — ка шѣ сѣѣ мѣнѣстерѣїл зѣнгѣрескъ — шѣ о тѣлѣ де ѳменѣї къпѣнѣсерѣї ла ораш маѣ тѣлѣ-те постѣрѣї, тот къ еѣї аѣ лѣкрѣат маѣ тѣлѣт пѣнтрѣ дѣнѣпѣратѣл; еар акѣт дѣнѣпѣ че се кам даѣ дѣн латѣрѣї зѣк: къ слаѣа сѣрѣїлор пѣ дѣнѣгѣзѣїе ачѣеа! — Аѣ трекът тѣмѣлѣ прѣвѣлеѣдѣїлор, воѣ сѣнѣгѣрѣї аѣї дѣнѣфѣнт а ле вѣостре, кънд вадѣї алес патрѣїарѣ, а дѣнѣндѣѣѣѣ къдѣїѣѣ, шѣ ачѣѣа дѣнкъ дѣн Сѣрѣвѣїа. — Кѣї дѣечеселе ачѣесте пѣ се маѣ пот гѣѣверѣна де дѣ-пѣ прѣвѣлеѣдѣїле вѣостре, чѣї дѣнѣпѣ „Консѣтѣїдѣїзѣнеа дѣнѣпѣрѣїалѣ,“ зѣнде тѣтѣрор пѣдѣїзѣїлор се дѣ асѣмѣ-неа дѣнѣрѣнтѣїдѣїре: доѣѣдѣт не сѣнт стрѣтѣтѣрѣїле лѣкрѣрѣїлор дѣнѣпѣ рѣнѣфѣрѣнѣареа рѣволюѣїзѣнеї; доѣѣдѣт дѣнѣѣрѣдата дѣрѣїї Шѣнѣгарѣїї консѣтѣїдѣїзѣне, доѣѣдѣт къте тѣте дѣрѣї де корѣнѣ. — Кѣїтѣ дѣнѣрѣїѣїре, кътѣ дѣнѣгѣтѣфаре прѣбѣстѣ а зѣче, къ епѣскопѣтеле ачѣесте сѣнт date пѣдѣїзѣнеї сѣрвѣшѣтѣї, пѣте къ ромънѣїї вѣ сѣнт воѣ даѣїї дѣн тѣп де сѣлѣѣї, ка воѣ сѣ фачѣдѣї къ еѣї че вѣредѣї, сѣ-ле дѣнѣнѣдѣїї лѣїѣѣѣ шѣ пѣдѣїзѣнѣлѣїтѣеа вѣострѣ, прѣфѣкъндѣї-ї дѣн сѣрѣї, ла че къ тоѣїї тот дѣнѣтѣрѣїна вадѣї трѣїдѣїт. Кѣїтѣ овѣрѣзѣнѣїчѣїе дѣнкъ шѣї маѣ грѣсѣ дѣкът вѣорѣеаѣ маѣ адѣѣѣнѣїдѣїї шѣїї зѣнгѣрѣїї къ канѣї 'n тѣлѣ, а зѣче: къ воѣ аѣї рескътѣнѣрат не ромънѣїї къ сѣнѣеде вѣострѣ. Воѣ чѣї пѣїдѣїї не чѣї тѣлѣї! — Дѣла чѣїне? кънд? воѣ, карѣї — аѣїї вѣенѣїт несте ромънѣї, ка сѣ скѣпѣадѣї де їаѣганѣїл тѣрѣкѣзлѣї; апоѣї акѣт ромънѣї-лор, карѣїї в'аѣї прѣїїт къ тѣтѣт ѳпѣїтѣлѣїгѣтеа, аша ле рѣспѣлѣїдѣї? — Прѣвѣлеѣдѣїле вѣостре ле пѣтѣедѣї ѣїѣга дѣн къпѣторѣїѣ; къчѣї вѣедѣїї сѣнѣгѣрѣї, къ пѣ вѣ маѣ фѣлѣсѣїдѣїї къ еле.

Ла паѣ. 53. ла зѣн лок: „Сказѣлѣ апѣстѣлѣїк дѣла Карловѣїдѣї.“

Анадаръ сказн де пропагандъ, ши че феліѣ де пропагандъ? — Нъ де крештинѣтате, чи де сървіст дитръ ромѣні, трімідѣндъ-ле: епіскопї, протопре-свїтерї, преодї ш. а. сърві дн лок де ромѣні; кѣчї хар Домнѣлї! релїгізнеа крештинъ нъ е дїп-сѣ съ о лѣдеаскъ еї дитръ ромѣні, авѣндъ-о еї ачеса къ нѣате сѣте де анї днаїнте де сърві. — Алте пропагѣрї ка апостолї нъ фак прїн алте пѣрдї а ле лѣтеї ши дѣрї; нъ трїміт апостолї нїчї ла африканї, нїчї кїнезї, нїчї хотѣнтодї. Сѣѣ дѣрѣ пої нїчї нїтїм, къ сказнла апостолїк дела Кар-ловїд вреа съ паралисезе не папа дела Рома? — Пѣте зѣѣ, къ вѣрвадї ши мїжлѣче аре. — Нъ нъ, ел аре дїндї нѣмаї не ромѣні-де аї дшїла, сѣѣ деснаціоналіса. —

Днкіеїѣреа о фачет къ девѣтрѣдїзнеа, къ тот че премїсерѣм, фѣкѣрѣм нѣмаї, ка се съ коп-нїгъ азкторїї врошѣреї нѣміте, къ ромѣнла сім-те, ши къ ел де ачї 'нколо се ва лега орї ши зп-де 'л ва дѣре. — Дар маї вѣртос о фѣкѣрѣм а-чешта провокадї днсшї де азкторї (ачеї лѣпї дѣврѣкадї дн пеле де оїе) дн зрѣтѣоареле кѣ-вінте дїн фрнтарїзл ачелеї врошѣре: „Азктореле арїкѣлї чїгат (дїн Wanderer, 30. Ian. 1851) е ов-лігат а докзмента четїторїар лѣї „Wanderer“ не де пайн афїртѣдїзнеа, каре днвѣлѣече о атѣт де апѣсѣтѣре пѣрѣ дн контра знеї їерархїї дитреце ши а знеї нацїонї де релїгізне рѣдїтѣ; ел*) е да-торѣ а арѣта 1, кѣткѣ сървії аѣ нѣс къ сіла ро-мѣнїлар епіскопї сърві, преодї сърві ши даскалї сърві; 2, е датор а десемпа дѣнъ нѣте локѣл зп-де с'а їнтѣмплат ачешта ши персѣнеле, каре се нѣ-сере къ сіла; 3, а рѣдїка тѣтѣ дндоїала, дакѣ епі-скопїї, преодїї ши даскалїї вѣрѣдї нїчї аѣ носедат авїлігате нїчї аѣ авѣт воїѣ а днаїнта десволгареа націоналігѣдїї ши лїмѣеї ромѣне, прекум дн де обнїте ши кѣлѣра моралъ а попорѣлї. — Да-кѣ ел нъ ва фї дн старе а арѣта ачешта: атѣнчї тре-вѣїе днаїнтеа нѣвлїкѣлї четїгорїз ши днаїнтеа лѣмїї їнтредї сѣ се прївеаскъ де зп мїнчїнос ши казѣтнїатор; еар фацѣ къ нацїзнеа ромѣнъ де зп седѣктор, тѣрѣвѣрѣтор ши аїтатор“ — Прїн зр-таре ачел вѣрват, каре а дескоперїт адеврѣл: кѣткѣ сървії а фост тарї дшїлѣторї аї-кѣлѣрїї ши десволгѣрїї ромѣнїлар, нѣнѣнд сѣвѣт рїгорѣс жѣдїкатѣ тѣте челе сѣс адѣсе, ши маї адѣзгѣнд ши декретѣл патрїархѣлї, каре не опрешїте еспре-

се скїереа къ лїтереле ромѣне стрѣтѣшнїтї, ши тѣте кѣте саѣ маї дескоперїт дн Gazeta Трансїла-ванїеї дн овжетѣл ачешта, есте знла дїнтре чеї маї дрендї ши маї амїчї нацїзнеї ромѣне.

..... — ..

ДЕСПРЕ БОЛА ВИТЕЛОР.

Фїндкѣ вола де віте нѣмігѣ зскѣдїзнеа сто-махѣлї, саѣ чїзта вітелор їарншї сѣ ївї дн зпеле пѣрдї але Трансїланїеї — каре лѣдїндѣсѣ ар кѣ-шїзна о сгрїкѣдїзне таре дн вітеле корнѣте, дн еконтїа рѣралъ, ши прїн зрѣтаре о сърѣчїе не-вїндекабїлъ дн каселе пѣлгарїлар, ва дн тѣтѣ ца-ра: анї онѣре — пелнїгѣ тѣсѣрїле лѣте дїн пар-теа дналѣлї гѣвернїї дн респектѣл ачешта — а рекомѣнда пѣлгарїлар пострїї ши еконтїолѣр де ві-те зрѣтѣтѣреа медїчїнъ :

Љскѣдїзнеа стомахѣлї, саѣ чїзта вітелор корнѣте, дѣпѣ ветерїнарїзл Іоане Хзводї.

Бола ачешта есте чеа маї прїмеждїѣсѣ, ши віга — че одатѣ а кѣзѣт дн трѣнса — апаре орї скапѣ дїн еа; дар прїмеждїа есте днкѣ маї таре, пѣнѣтрѣкѣ воала ачешта есте лїнчїоасѣ, ши трѣче дела о вігѣ волнавѣ ла алтеле сѣвѣтѣсе. — Бѣ-гѣрїле де сеамѣ аз доведїт кѣ дїн гѣноїзл вітелор, че аѣ перїт де зскѣдїзнеа стомахѣлї, адѣнѣндѣсѣ ла зп лок ши кѣрѣндѣсѣ афарѣ къ віте сѣвѣтѣсе, дн анѣл зрїлѣторїї прїн ачел вѣлегар молїнсїт їа-рншї с'а нѣскѣт асемеѣа волъ дн вітеле корнѣте.

Се пѣте доведї ши кнѣнїте де домнїште ата-ре волъ саѣ нъ, дакѣ ла вітеле че аѣ перїт де а-чешта — дескїзѣндѣлїсѣ вѣрта, дн стомахѣл ал треїле сѣ ва гѣсї валегѣ зскаѣт дитръ дндоїтѣрї-ле дїн лѣзнтрѣ але стомахѣлї. — Ши днсшїї а-чешт стомах днпрезѣнъ къ ал патрѣле сѣ ва дове-дї ромшї днкїс, саѣ маї тѣлѣт вїнедїїї ши дн старе де гангрѣнъ саѣ нѣтрезалъ, їар таделе сѣ вор кнѣн-шїте а фї фост дн анрїндере маї таре.

Ла днченѣтѣл волеї віга дшїї нерде пофта де тѣнкаре, тѣнїеште адесеа, ши дн зрѣтѣ нїчї нѣмаї рѣтегѣ, дѣте; трѣнѣл дї есте фервїште, скѣрш-нїеште дн дїндї, ши рѣсѣфлареаї есте дндесатѣ їзте. —

Мѣсѣреле пентрѣ кѣлѣтареа вітелор волнаве де атаре волъ лїнчїѣсѣ тревѣе а сѣ прївї дїн дѣе пн-тѣрї маї днсепнате, адекѣ :

*) Ва ши алѣл дн локѣї.

1. Към съ се вѣдече вѣтеле че саѣ волпвѣит, шѣ 2. към съ се фереаскъ алте вѣте съпѣтѣсе де пѣвълѣреа ачестеѣ болѣ примѣждѣѣсе.

Чеаа че съ атинѣе де пѣтѣла дѣтѣѣ, адѣкъ де вѣндекареа вѣтелор волпаве, съ къпрѣнде дѣ че леа зрѣтѣѣре: Ла фѣкаре вѣтѣ стѣтѣтѣ дѣ вѣр стѣ шѣ волпавѣ і съ тѣрпѣ дѣ гѣрѣ къте 8 драмѣрѣ ачѣд тѣрѣатѣк (акрѣш де саре, се аолѣ дѣ а потекѣ) амѣстекат къ зна окѣ (къпѣ) анѣ прѣснѣтѣ маѣ дѣ тѣлате орѣ, пѣпѣ ва дѣчене бѣла съ пѣ четезе.

Дѣпѣ але тѣле вѣгѣрѣ де сеамѣ фолосѣште фѣрте тѣлат шѣ лзареа де сѣнѣе маѣ вѣртѣс ла дѣченѣтѣла бѣлѣт, кънд дѣкъ апрѣндереа есте прѣдомнѣтѣѣре, каре съ къпѣште дѣн сѣмптѣмѣле (сѣмпнѣле) маѣ сѣс зѣсе дѣ де овнѣше пѣнтрѣ апрѣндере, шѣ кънд вѣтаѣа ѣнѣмѣѣ пѣ се сѣмте, вѣта пѣ съ ва легѣ къ дѣлеспѣре, саѣ е дѣкъзѣатѣ къ тотѣла, — сѣпѣтеле съ ѣа дѣ капѣтѣте де 6 лѣтре, дакъ вѣта ва фѣ маѣ славъ; ѣар де есте маѣ дѣ пѣтѣре шѣ маѣ сѣпѣрѣѣсѣ, се словѣде сѣнѣе пѣпѣ ла 10 лѣтре, шѣ се дѣ дѣ лѣзѣнтрѣ де дѣѣ орѣ не зѣ къте 5 1/2 драмѣрѣ де ачѣд тѣрѣатѣк дѣнтрѣ окѣ анѣ адекъ: дѣпѣнте де прѣпѣз одатѣ шѣ дѣпѣ прѣпѣз алѣдатѣ, зрѣмѣнд ачаства пѣпѣ съ ва дѣдрѣпта вѣта. Кънд стѣпѣпѣла пѣ пѣте съ гѣсѣаскъ къ пѣлеспѣре акрѣш де саре (ачѣд тѣрѣатѣк), къ фолос ва тѣрѣа де дѣе орѣ не зѣ дѣ гѣра вѣтеѣ вѣте о ока де ворш, дѣ каре съ се пѣѣе шѣ къте 6 1/2 драмѣрѣ сѣлѣтрѣ. Асѣменеа фолосѣште шѣ зеата де варзѣ, саѣ де кастравѣдѣ къ сѣлѣтрѣ, дѣ тѣсѣра шѣ къ кѣпѣла де маѣ сѣс.

Афарѣ де ачѣстеа фолосѣште фѣрте тѣлат, дакъ дѣ граждѣрѣле знде с'а арѣтат бѣла дѣ вѣте съ ва ашеза клор амѣстекат къ анѣ дѣ вѣсе, де пѣтѣнт стѣмѣпѣвѣте ла маѣ тѣлате локѣрѣ; ва шѣ ана де клор есте преа фолосѣтѣѣре, ка съ се спѣле тѣте вѣтеле съпѣтѣсе къ дѣнса; пѣнтрѣ каре сѣѣршѣт дѣ 10 ока анѣ къратѣ съ се пѣпѣ клор пѣпѣ алѣвѣште ана ка лантѣле, шѣ апоѣ съ спалѣ вѣтеле къ дѣнса.

Тот че прѣвѣште ла аа 2ле пѣнт есте, ка вѣтеле съпѣтѣсе съ се апѣре де толевѣта ачѣѣ болѣ примѣждѣѣсе, шѣ, дѣкът съ атинѣе де ачаства, трѣвѣе а се пѣзѣ регѣлѣле че зрѣмеазѣ:

Дѣдатѣ че с'а волпвѣит вреѣо вѣтѣ де атаре бѣлѣ, съ се деѣсѣвѣаскъ де чѣлеа съпѣтѣсе, шѣ съ се пѣѣе ла алт лок; ѣар ачѣла, дѣ каре съ а фла кънд са волпвѣит, съ се къреде шѣ съ се спѣле вѣне, апоѣ дѣ 6 сѣпѣтѣпѣнѣ съ пѣ се леѣе алѣтѣ

вѣтѣ съпѣтѣѣсѣ ла асѣменеа лок; — Оменѣѣ че дѣгрѣжескъ де вѣтеле волпаве, пѣчѣ одатѣ съ пѣ ѣнтрѣ ла вѣтеле съпѣтѣсе, ва пѣчѣ къ чѣѣ че пѣртѣ грѣжа ачѣстѣра съ пѣ се амѣстечѣе фѣрѣ вѣгѣре де сеа тѣ. Де ва фѣ къ пѣтѣнѣѣ съ се ашезе вѣтеле съпѣтѣсе деѣсѣвѣѣ де чѣлеа волпаве.

Пѣлѣнгѣ че саѣ зѣс маѣ сѣс, орѣ кънд съ ва ѣвѣ бѣла ачѣаста дѣ вреѣо чѣрадѣ, саѣ дѣнтрѣ вѣтеле че съ хрѣпескъ дѣ граждѣ. Дѣдатѣ съ се ѣа сѣнѣе дѣла тѣте вѣтеле че съ аолѣ дѣ ачѣл лок, шѣ анѣтѣ дѣла каре сѣнт стѣтѣтѣ дѣ вѣрстѣ, къте 6 лѣтре; дѣла чѣлеа де 2 анѣ 4 лѣтре, дѣла чѣлеа де 1 ан 2 лѣтре, ѣар дѣла вѣдѣѣѣ чѣѣ пѣчѣ пѣзмаѣ къте 1 лѣтре; афарѣ де ачаства пѣнтрѣ фѣкаре 6 капѣте вѣте съ се деа 11 драмѣрѣ акрѣш де саре дѣ анѣ къратѣ де дѣѣ орѣ не сѣпѣтѣтѣпѣлѣ, шѣ, дакъ пѣ сар гѣсѣ акрѣш де саре, дѣ локѣѣ съ се дѣнтрѣвѣнѣдезе воршѣла саѣ зеата де варзѣ къ сѣлѣтрѣ прѣкъзѣт саѣ арѣтат маѣ сѣс, зрѣмѣнд ачѣаста де дѣѣ орѣ не сѣпѣтѣтѣпѣлѣ, пѣпѣ кънд ва дѣчѣта бѣла дѣ тот къпрѣнсѣла локѣлѣѣ вѣпѣтѣтѣ. — Ла дѣпѣтѣнѣларе съ се волпѣвѣаскъ вреѣо вѣтѣ дѣн чѣлеа съпѣтѣсе, пѣ маѣ дѣкът съ се кѣзѣе къ кѣпѣла арѣтат.

Фолосѣште дѣ вреѣтеа кънд съ арѣтѣ сѣмпне де бѣла чѣзѣмѣѣ дѣ вѣтеле корѣпѣте, съ лѣ се деа де дѣѣ орѣ не сѣпѣтѣтѣпѣлѣ, ла тѣте каре сѣнт дѣкъ съпѣтѣсе, къте 5 1/2 драмѣрѣ дѣн праѣла де епѣпѣре пѣсѣте къ фѣпѣпѣпѣне лѣчѣе, шѣ пѣчѣѣсѣ амѣстекѣте, ла фѣкаре вѣтѣ съ се словѣзѣ дѣ гѣрѣ зп асѣменеа праф, каре сѣла шѣ дѣпѣдѣ.

Дѣсѣмпн. Лзареа де сѣнѣе дѣла вѣтеле съпѣтѣсе съ пѣте дѣнтрѣвѣнѣнда пѣпѣзмаѣ атѣпѣчѣ, кънд бѣла есте ла вреѣн лок дѣ фѣпѣнѣѣ, чѣ шѣ кънд съ аѣде къ с'а арѣтат ла сѣтѣла, че кѣде маѣ къ апрѣнѣере. Асѣменеа съ пѣте дѣнтрѣвѣнѣнда шѣ вѣзѣтѣра де анѣ къ акрѣш де саре, — дѣсѣ ла локѣрѣле — знде дѣкъ пѣ саѣ арѣтат бѣла дѣ чѣрезѣ (чѣѣрѣзѣ), есте дѣстѣла съ се пѣпѣ дѣ анѣ вѣратѣ къте 2 лѣнѣгѣрѣ акрѣш де саре, одатѣ не сѣпѣтѣтѣпѣлѣ кънд бѣла есте пѣзмаѣ дѣ сѣтѣла дѣвѣчѣнат; — еар кънд дѣченѣ а къдеа шѣ дѣ фаѣа локѣлѣѣ съ се деа де дѣѣ орѣ не сѣпѣтѣтѣпѣлѣ. — Пѣвълѣреа ачѣстеѣ болѣ примѣждѣѣсе шѣ лѣдѣреа еѣ, афарѣ де дофторѣѣ, се маѣ пѣте прѣвѣнѣ саѣ дѣпѣтѣпѣжѣра шѣ прѣп орѣндѣелѣ ѣзне шѣ пѣперѣ ла кѣле дѣн парѣтеа дѣрегѣторѣѣлор пѣлѣгѣчѣштѣ. — Шѣ фѣпѣндѣкъ де ачѣстеа саѣ дат тѣтѣтрор комѣпѣлор, аша парѣтеа ачаства съ лѣсѣ афарѣ.

Пѣфаѣла саѣ зѣлареа вѣтелор корпѣте.

Сѣтъ пѣтѣреа ачаства съ дѣделеце о вѣлъ дѣ каре вѣтеле прѣн адѣнареа де аер дѣ пѣрѣде дѣн дѣгрѣ съ зѣлъ, дѣ кѣтъ stomachъ шѣ тѣтъ вѣрта съ дѣтѣнде ка о товѣ, шѣ, де пѣ съ ва да де тѣмѣрѣѣ ажѣторѣѣ, пѣрѣде дѣпѣзѣтрѣ се рѣтѣи саѣ гапгрѣнѣсеа фѣарте дѣграваѣ, шѣ вѣга пѣере фѣрѣ вѣсте. —

Бѣла ачаства съ прѣчѣнѣште, дакъ вѣга — гра съ фѣнд — тѣнѣнкѣ къ лѣкомѣ ѣарѣ прѣ крѣдѣ, шѣ зѣмплѣндѣшѣ stomachъ къ ачаства, прѣн пѣтереа мѣствѣреѣ се десволтеазѣ дѣпѣзѣтрѣ маѣ тѣлт газ (вѣлт), каре дѣтѣнде тѣтъ вѣрта песте месѣрѣ. Агаре дѣсѣшѣре аѣ маѣ къ сеаѣтѣ тѣте соѣрѣде де лѣдѣрѣнѣ (трѣфоѣѣ) кѣнд сѣтъ пре крѣде, асеменеа фѣоѣде де варѣ крѣдѣ, шѣ тоате холдеде де грѣѣ саѣ орѣ, кѣнд сѣтъ дѣкъ крѣде, прѣкѣт шѣ фѣоѣде де рѣпѣѣ ш. а.

Кѣзгареа саѣ вѣндекареа е чеа зрѣтѣоаре: Съ се ѣа о лѣгрѣ (пѣтрѣрѣѣ, фѣргѣл) ракѣѣ вѣн де вѣкѣте саѣ де прѣне, каре аместекѣндѣсе къ 11 драмѣрѣ зѣт де пѣатрѣ, съ се тоарне дѣ гѣра вѣтеѣ, че съ лѣпѣтѣ къ патѣма пѣфаѣзлѣѣ шѣ, де пѣ ва зрѣта дѣдѣстѣла фѣолос дѣпѣ о жѣтѣтѣте чеас, съ се прѣвоѣаскъ.

Дѣн агаре воалѣ фѣолосѣште тѣлт вѣтелор шѣ апа де вар прѣгѣтѣтѣ дѣ кѣпѣл зрѣтѣторѣѣ: Съ се ѣа ка о лѣнгѣрѣѣ де дѣлѣчаѣѣ пѣлѣкъ къ вѣрѣ де вар пестѣне, шѣ съ се тоарне о жѣтѣтѣте ока апѣ песте ел, апоѣ — вѣне аместекѣндѣл — съ се тоарне дѣ гѣра вѣтеѣ волпѣве ла фѣекаре жѣтѣтѣте чеас одаѣтѣ пѣлѣ, ла деплѣна вѣндекаре. — Асеменеа фѣолосѣште шѣ дофѣторѣа зрѣтѣѣре: жѣтѣтѣте тѣлѣ сѣтѣпѣѣ де кѣмѣн съ се пѣсезе вѣне дѣ пѣзлѣѣѣ, съ се тоарне зѣна лѣгрѣ ракѣѣ, апоѣ — аместекѣндѣсѣ вѣне ла олаѣтѣ — съ се деа вѣтелор волпѣве ла фѣекаре чеас. — Дѣпѣ че сѣа даѣ ла вѣтѣ орѣ каре дѣн прѣскрѣселе дофѣторѣѣ, съ се пѣзе шѣ зѣ чѣогаѣ дѣ форма зѣнѣ мѣстекѣторѣѣ кѣрѣмѣзѣш дѣ гѣра вѣтеѣ, аѣ кѣрѣзѣа капете съ се лѣѣе де коарпеле вѣтеѣ, ка сѣѣ рѣтѣе гѣра дескѣсѣ, прѣн а кѣрѣѣ ажѣторѣѣ аерѣл адѣнаѣт дѣ stomach съ словѣде афарѣ шѣ не гѣрѣ; пѣтѣлѣгѣ ачаства вѣга трѣвѣе прѣзѣмѣлатѣ, саѣ де стѣ дѣ лѣк пѣлѣтѣндѣсѣ тѣшѣка, съ се фрѣче не вѣртѣ къ о рѣсѣчѣтѣрѣ де паѣе. —

Кѣ тоате ачѣстеа де тѣлѣте орѣ пѣ съ поате ажѣнѣе скопѣл дѣрѣт, шѣ пѣфаѣзлѣ крѣште шѣ се дѣпѣпѣтеазѣ песте месѣрѣ; даѣ съ дѣтѣмпѣлѣ, ка кѣ-

пѣскѣторѣѣлѣ вѣлѣѣ съ се кѣѣте спрѣ ажѣторѣѣ тогѣмаѣ кѣнд пѣфаѣзлѣ есте аша де тѣре, дѣкѣт кѣ дрепѣт кѣвѣнт съ поате аѣеа тѣмере де рѣшпѣреа пѣрѣдѣлор дѣпѣзѣтрѣ. = Де коѣзѣ съ кѣпоашѣте ачаства воалѣ дѣн зѣлареа вѣртеѣ, шѣ къ асеменеа вѣтѣ пѣтѣмаѣѣ рѣсѣфѣлѣ къ гѣра кѣскаѣтѣ; де тѣлѣте орѣ скоате шѣ лѣмѣва афарѣ. — Дѣн агаре дѣпѣпрежѣрѣре пѣ есте де сѣѣтѣвѣт, ка съ се пѣарѣѣ тѣмпѣлѣ къ дофѣторѣѣ даѣте не дѣпѣзѣтрѣ; чѣ фѣрѣ дѣпѣтѣрѣзѣере съ се фѣакѣ о стрѣпѣнѣсѣтѣрѣ дѣ stomach къ трѣокарѣл, де партеа стѣлѣгѣ дѣн апоѣа коѣстелор ка де о пѣлѣтѣ дѣла шѣолѣ маѣ жоа.

Трѣокар съ пѣтѣнѣште зѣн ѣнѣгрѣтѣлѣт дофѣторѣѣческѣ коѣпѣс дѣн зѣн кѣдѣт къ тѣперѣѣ де ос дѣ лѣдѣтѣме де о жѣтѣтѣте дѣѣѣт, шѣ дѣ лѣдѣтѣме де 4—5 дѣѣѣре, каре съ дѣкѣде дѣгрѣо тѣакѣ де фѣр саѣ де араѣтѣ, дѣкѣт ачаства съ пѣз аѣопѣре кѣдѣтѣла де тот, чѣ съ рѣтѣпѣѣ вѣрѣзлѣ афарѣ. Операѣѣа съ фѣаче: дѣфѣгѣнд ачѣст ѣнѣгрѣтѣлѣт не жѣтѣтѣте дѣн доѣвоѣок — дѣпѣ къѣт маѣ сѣс — шѣ апоѣ слоѣдѣнд кѣдѣтѣла афарѣ съ рѣтѣе пѣмаѣ тѣана дѣпѣзѣтрѣ ка зѣн чѣп, прѣн каре съ се дѣшарте аерѣл пѣфѣѣторѣѣѣ, — дѣпѣ ачаства лѣкѣрѣе съ скѣте чѣнѣл; ѣар рѣпа съ спѣлѣт къ ракѣѣѣ, апоѣ съ зѣнѣе къ валсам шѣ съ ашаѣѣ о кѣрѣпѣ дѣасѣпра.

Дѣнѣсѣтѣрѣе. Дакъ прѣпрѣѣтарѣѣлѣ вѣтеѣ пѣаре асеменеа ѣнѣгрѣтѣлѣт къ тѣакѣ, пѣте съ фѣакѣ стрѣпѣнѣсѣтѣра шѣ къ зѣн алѣт кѣдѣт де обѣште маѣ дѣгѣст, дѣ докѣл кѣрѣзѣа дѣпѣ че съ ва скѣте афарѣ съ се дѣфѣгѣ зѣн чѣп де трѣсѣѣе, прѣн каре съ пѣтѣ ешѣ аерѣл дѣн вѣртѣ, шѣ дѣтѣмплѣндѣсѣ ка вѣрѣзлѣ чѣпѣлѣѣ съ се асѣтѣне дѣпѣзѣтрѣ къ мѣствѣре, дѣндаѣтѣ съ се дѣсѣтѣне къ о пѣлѣзѣшѣ сѣпѣдѣре.

Дѣнѣсѣтѣрѣеа ачаства съ се фѣакѣ къ тѣаре бѣгаре де сеаѣтѣ, кѣчѣ дѣн партеа дреапѣтѣ прѣчѣпѣшѣште моарте, шѣ пѣмаѣ атѣнѣчѣ съ пѣте дѣнѣрѣвѣзѣнда, кѣнд вѣга есте кѣлѣкатѣ не партеа стѣлѣгѣ, аѣкѣт съ апѣсѣ маѣ тѣлт спрѣ партеа дреапѣтѣ.

Сѣзѣскрѣѣлѣ ам дѣнѣрѣвѣзѣндаѣт маѣ де тѣлѣте орѣ прѣскрѣселе мѣдѣѣѣне шѣ оперѣѣдѣнѣ дѣн дѣнѣрѣагѣ естѣнсѣзѣнеа лор шѣ тогѣдеаѣна къ рѣзѣлѣтѣтѣ дѣрѣт; дѣчѣ дѣнѣ ѣаѣ тоаѣтѣ дѣнѣрѣзѣнеала а ле рекѣмѣнда тѣгѣзѣрѣор агрѣкѣлѣторѣѣлор рѣшѣнѣ прѣкѣт шѣ еѣкопѣмѣлор де вѣте спрѣ дѣнѣкѣнѣзѣрѣреа даѣнѣлор че ле ар пѣтѣеа оѣаѣона ачаствѣ вѣлъ гравѣнѣкъ.

Боѣлѣпѣвѣреа вѣтелор прѣн вѣрѣнѣѣ отрѣвѣѣѣѣре.

Мѣлѣкареа вѣрѣнѣлор отрѣвѣѣѣѣре есте перѣкѣлоасѣ пѣнѣтрѣ вѣге, шѣ прѣчѣнѣшѣште моарте. Сѣтѣрѣе дѣн каре съ кѣпоашѣте отрѣвѣреа, сѣтѣ зрѣтѣ-

тоареле: *днainté de тóте вiта дичеде а третъра, дъпъ ачэста зрмеазъ спазмъс дн тот тръпъа; вiта съ зiтъ маi de мхате орi спре вьртъ, ка кьнд ар воi съ арете зндеi пасъ; а вие орi съ зпфъ престе тот, шi арде тот тръпъа, дiн каре казъзъ казъзъ апъ спре ашi стъмпъра фокъа, шi знде гъсеште адеаргъ къ гръвiре шi съ твъвеште дптръпса. — Ла атарi дппрежърърi требве съ се деа чел маi гравник ажъторiй, шi дндатъ съ се ia o oka de ланте дълче, o лiтъръ de злеiй de in саъ зпг de лемп, шi 11 драмърi салiтъръ, тóте ачестеа вiне аместекате съ се тоарне дн гъра вiтеi болнаве, ла фiекаре чеас одатъ, пънъ ва зрпа вьлегаре свпдiре, шi къ ачаста дичетъзъ шi перiкълъа.*

Гангрена лимвеi, каре съ зiче шi въшiка пештелъi.

Гангрень де лимвъ о пзмiм атъчiй, кьнд ла вiтеле корпъте дн фаца лимвеi de десъвт, саъ шi пзмаi дн партеа гъреi свът лимвъ съ арагъ о вешiкъ, че ла диченът съ веде рошиэ дикiсъ, iar дн зртъ съ фаче вьпътъ, шi несте вреокътева чеасърi отоаръ вiта. — Съ арагъ атаре воалъ шi ла каi дiсъ фоарте пар, шi атъчi съ поате сокоти дитъръ челе маi деосъвите дитъмпърi. — Семпеле, дъпъ каре съ поате кьпоанте, сънт: къ дiн гъра вiтелор кьрг вале, окiи скiнтеiазъ, азне орi дескiд гъра шi аша траг сфолареа; лимва съ зпфъа, дикътеа пропе съ атърне шi дiн гъръ афаръ, кьнд вешiка креште съ 'мъреште, алте сiмптоаме съ потривеск къ але апрiндерiй дн ценерал.

Вiндекареа зрмеазъ дакъ тръгънд лимва дiн гъръ, вьпiка съ ва тъia къ зп кьдiташ аскъдiт, саъ съ ва спарце шi пзмаi къ зпгеа, шi съ ва стоарче тоатъ змежала дiн-тръпса, апоi съ се снеле къ оцът сърат, саъ шi пзмаi къ саре локъа знде аъ фост вешiка. — Тревве а дигрижi къ деосъвiре ка нъ кьтва съ дигидъ вiта матерiа че съ сторче дiн вешiкъ, каре есте галънъ шi гроасъ, пентръкъ дигидiндъсъ, дiн ачеста вiта креанъ пегрешiт.

Пiшатъа къ сънъе ла вiте.

Пiшатъа къ сънъе съ прiчiошенте маi къ семъ дiн мънкареа плантелор, че дитърътъ мъдълъриле здълъi несте месъръ, кьм есте делiна сълватiнъ, шi мъгъръа коначiлор де стъжарiй крвд. Воала ачаста съ кьпоанте дiн словозiреа ла зд

къ сънъе, шi съ вiндекъ къ кiпъа зртъторiй, адекъ, топiнд дн апъ кьратъ 5 1/2 драмърi салiтъръ, дiн каре съ се деа вiтелор ка съ веа доаъ орi пеzi, шi съ репетеазъ ачастъ дофторiе пънъ ла депiна дпдрептаре.

Дисемпаре. Бърженiле дисемпате въпесек шi лантеле вiтелор, дар къ дитревзiндареа де салiтъръ шi ачаста съ дпдрептеазъ. — Безъра де апъ, къ салiтъръ есте фолосiтоаре ла тот фелiзла de до-вiтоаче, каре съ пiшъ сънъе; — пентръ оi ажънр 3 драмърi дн асеменеа нас.*) L Морарiй.

Лiтереле романе.**)

1. Вокалi а, е, i, о, u. Вокалi дикiе каре се пропъчiтъ а ка чiриликъа (ъ) шi i ка чiриликъа (ж). Вокалi семiсьне каре се пропъчiе екърт: y, u=ъ. Вокалi конвенционалi: é ръспiват ка еа; ó ка оа. Консъпъндi: b, c, d, f, g, h, j, l, m, n, p, r, s, t, v.

Обсервъдiвi асъпра консъпъндiлор.

с дпainte de а, о, u, ла сфършиг, шi дпainteа орi кърi консъпъндi свъ ка (к).
с дпainte de е, i, свъ ка (ч).
ch дпainte de е, i, свъ ка (к).
d къ кодiчеа свъ ка (z).
g дпainte de е, i, свъ ка (ц).
gh дпainte de е, i, свъ ка (г).
s къ кодiчеа свъ ка (ш).
sc дпainte de е, i, свъ ка (шт).
t къ кодiчеа свъ ка (ц).

Септiндъ морале.

Чеа маi таре жертфъ, че поате адъче iзъреа шi амiцидiа мътъзъ, нъ е вiада, нъ свiт аверiе; — дар кредетъ, къ пiчi ръчезала, пiчi нестаторпiча, пiчi дпфъзмърата пепъсаре, пiчi дн фiне пепъкредереа; чi сiнгъра конвiциъне дитръ тоате.

*) Ачесте ле маi дпмъртъшiм дн Фоiъ пзмаi дiн компътире ла дазнеле кьпъзнате iаръш прип воалъ шi пентръ ка съ се конвiнгъ пъзгарiй, къ шi перiреа вiтелер вiне адеце дiн пештиiнда лор де але къра; дар нъ дiн крезъта фаталитате: „Аша а фост се фiе, аша а фост ръндъитъ.“ P.

**) Bezî abечedarîял поменiт дн фрънте.